

Valtuustoaloite/Toisen asteen koulukuljetukset

Sivla 30.09.2021 § 27

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Nuorisovaltuusto on 3.1.2019 tehnyt valtuustoaloitteen toisen asteen koulukuljetuksista. Samaan aikaan oli käynnissä kouluverkkoselvitys, jolla osaltaan tuli olemaan vaikutusta koulukuljetusten järjestämiseen. Lisäksi valtakunnan tasolla valmisteltiin oppivelvollisuuden laajentamista. Kouluverkkomuutos toteutui 1.8.2021 ja vastaavaan aikaan toteutui myös oppivelvollisuuden laajentaminen, jolloin toisen asteen opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille.

Aloitteessa todetaan mm. seuraavaa:

" Kunnan on tarjottava peruskoululaisille maksuton koulukuljetus, kun koulumatka ylittää tietyn kilometrimäärän. Vaikka kilometrimäärä ei täytyisi, kunta tarjoaa koulukuljetuksen maksua vastaan. Kun nuori siirtyy toiselle asteelle, joka on tänä päivänä melkein yhtä välttämätöntä kuin peruskoulu, kunta ei enää tarjoa apua koulukyyteihin.

Kun tähän lisätään julkisen liikenteen olemattomuus ja yli 15km koulumatka, se saattaa aiheuttaa vaikeuksia, jotka taas voivat vaikuttaa pidemmän päälle koulumenestykseen.

Joissakin tapauksissa on kuitenkin mahdollista päästä esimerkiksi lukioon julkisen liikenteen avuin, mutta siinäkin on omat ongelmansa. Julkisen liikenteen aikataulut on tehty peruskoululaisten lukujärjestysten mukaan, jotka eroavat lukiolaisten lukujärjestyksistä. Lisäksi todella aikaiset herätykset ja myöhäiset kotiintuloajat lyhentävät yöunen määrää radikaalisti, joka taas heikentää oppimista. Voitaisiinko esimerkiksi selvittää, miten peruskoulun ja toisen asteen koulukuljetusten synkronointi onnistuisi?"

Toisen asteen opiskelijoiden koulumatkat korvataan Kansaneläkelaitoksen maksaman koulumatkatuen kautta. Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvän maksuttomuuden myötä koulumatkatuesta poistuu 43 €/kk omavastuu. Kunta tai koulutuksen järjestäjä ei kuitenkaan ole velvollinen järjestämään toisen asteen koulutuksessa oleville oppivelvollisille koulukuljetusta. Koulutuksen järjestäjä voi vapaaehtoisesti järjestää opiskelijoille mahdollisuuden koulukuljetukseen. Jos koulutuksen järjestäjä järjestää koulukuljetuksen, koulumatkatuki maksetaan koulutuksen järjestäjälle.

Koulumatkatuki myönnetään ensisijaisesti joukkoliikenteen käytön perusteella. Jos joukkoliikennettä ei ole mahdollista käyttää, myönnetään koulumatkatuki ns. oman matkustustavan perusteella. Tämä tarkoittaa, että opiskelijan tulee itse järjestää kulkeminen oppilaitokseen ja opiskelijalle maksetaan ns. taksa-asetuksen mukainen rahallinen korvaus.

Toisen asteen koulutuksen opiskelijan koulumatkat korvataan Kelan koulumatkatukijärjestelmän kautta. Koulumatkat korvataan ensisijaisesti joukkoliikenteen halvimmalla lipputuotteen mukaan. Jos joukkoliikennettä ei ole mahdollista käyttää eikä koulutuksen järjestäjän järjestämää koulukuljetusta ole, myönnetään koulumatkatuki ns. oman matkustustavan perusteella. Tämä tarkoittaa, että opiskelijan tulee itse järjestää kulkeminen oppilaitokseen ja opiskelijalle maksetaan ns. taksa-asetuksen mukainen rahallinen korvaus.

Julkisen liikenteen puuttuessa opiskelijalla ei ole oikeutta saada esimerkiksi kokonaan tai osittain taksilla kulkemaansa koulumatkaa täysimääräisesti korvatuksi, vaan laskennallinen korvaus määräytyy koulumatkatukilain säännösten ja taksa-asetuksen mukaisen korvauksen perusteella.

Julkisen liikenteen reittejä (kotoa Loimaan keskustaan ja keskustasta kotiin) on opiskelijoiden käytössä vuonna 2021 seuraavasti:

Mellilän suunta:

aamut: klo 8, klo 9 ja klo 10

iltapäivät: klo 14 ja klo 15

Metsämaan suunta:

aamut klo 8 ja klo 9

iltapäivät: klo 15 ja klo 16

Alastaron suunta:

aamut: klo 8 (myös Virttaa), klo 9 (myös Kojonkulma)

iltapäivät: klo 13, klo 14, klo 15 (myös Kojonkulma) ja klo 16

Kauhanojan suunta:

aamut: klo 8 ja klo 9

iltapäivät: klo 13, klo 14, klo 15 ja klo 16

Peruskoulun ja toisen asteen kuljetusten synkronointi edellyttäisi koulupäivien synkronointia. Peruskoulujen alkamisaikoja on porrastettu tähänkin asti mm. juuri koulukuljetusten sujuvuuden takia. Perusopetuksen ja toisen asteen koulupäivien synkronoinnissa on yhteinä hankaluutena eripituiset päivät/työviikot.

Toisen asteen opiskelijoiden viikkotuntimäärä on sen verran suuri,

että koulupäivän aloituksen myöhentäminen (esim. klo 9) tarkoittaa, että päivää jouduttaisiin vastaavasti pidentämään iltapäivällä. Toisaalta klo 8 aloitus palvelee paremmin työelämän pelinsääntöjen opiskelua, lisäksi koulutus- ja oppisopimusjaksot aikaisemmalla klo 8 aamulla ovat paremmin toteutettavissa.

Toisaalta perusopetuksen koulujen aloittaminen nykyistä aikaisemmin merkitsisi entistä aikaisempaa kouluunlähtöä pienemmillekin lapsille. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, koska tälläkin hetkellä ensimmäiset lapset lähtevät jo hyvin varhain koulumatkalle.

Myöskään koulukuljetuksissa olevien autojen vapaana oleva kapasiteetti ei mahdollista laajamittaista toisen asteen opiskelijoiden kuljetamista. Korkeintaan yksittäisiä opiskelijoita voidaan kuljettaa, mikäli he ovat reittien varrella ja autossa sattuu olemaan tilaa.

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistyslautakunta toteaa vastauksenaan aloitteeseen seuraavasti:

Toisen asteen opiskelijoiden asianmukaisen liikkumisen kannalta valtuustoaloitteessa esitetyt näkemykset ovat ymmärrettäviä. Tilanteen parantamiseksi ensisijainen ratkaisu on kaupungin sisäisen joukkoliikenteen turvaaminen ja kehittäminen. Tavoitteena tulisi olla sellainen joukkoliikennejärjestelmä, jossa opiskelijat voivat pääasiallisesti julkista joukkoliikennettä hyödyntäen kulkea koulumatkansa.

Sivistyslautakunta toivoo, että kaupungilla ja Novidalla on omalta osaltaan halua tukea joukkoliikenteen säilymistä, niin että luodaan mahdollisuuksia opiskelijoiden omatoimiseen kulkemiseen julkisella joukkoliikenteellä. Kaupunki ei jatkossakaan järjestä toisen asteen kuljetuksia.

Perusopetuksen oppilaiden kuljetusten hyödyntäminen toisen asteen opiskelijoiden kuljettamisessa ei nykyisellä kuljetuksessa olevien oppilaiden määrällä ja käytettävissä olevalla automäärällä ole mahdollista. Yksittäisissä tapauksissa autoissa voi olla tilaa ja aikataulut/reitit voivat sopia toisen asteen opiskelijoiden kulkemiseen.

Päätös: Hyväksyttiin.